

Az OSZK Webarchívum 2023 márciusi hírei

Archiválás és címlisták bővítése

Március 10-én indítottuk el az EGESZSEG rövidítéssel jelzett részgyűjteményünk első aratását, amely az egészségügyi témájú webhelyek mellett a fogyatékkal élőkkel és a szociálisan rászorultakkal foglalkozó honlapokra és blogokra is kiterjedt. A Heritrix robot közel 7800 címről indulva mindössze 17 óra alatt begyűjtötte a felső határként beállított fél terabájtnyi tartalmat. Ezt a tematikus aratást is negyedévente futtatjuk ezentúl és az ismétlődő mentések során egyre több olyan fájl is lesz töltve, amikre most nem került sor a méterhatár elérése miatt.

A hónap második felében elkezdődött egy újabb gyűjtemény kialakítása ELETMOD néven. Ebben olyan témák kapnak majd helyet, mint a szabadidős és hobbi tevékenységek, a párkapcsolatok és a gyermeknevelés, az életvezetési tanácsadás és az ezotéria. Eddig mintegy 2 ezer címet gyűjtöttünk össze a hobbi állattartás, illetve a játék és rejtvény területéről. A webhelyek válogatása közben más részgyűjteményeink is bővültek több mint száz olyan tétellel, melyek inkább pl. a turisztikai vagy a sport témájúak közé illenek. Az e-periodikák nyilvántartásába pedig 35 eddig még nem ismert kiadványt vettünk fel ebben a hónapban.

Az elmúlt hetekben 5 archiválási javaslatot kaptunk, főként a honlapunkról elérhető úrlapon keresztül. Ezeket besoroltuk a megfelelő tematikus címlistákba, a veszélyeztetettekről pedig teljességre törekvő mentéseket csináltunk.

Ellenőriztük a Web Curator Tool keretrendszerbe még februárban bevitt „közpénzes” webhelyek mentéseit és az aratási paraméterek módosításával korrekciós mentéseket indítottunk a nagyon hibás vagy hiányos esetekben. Sajnos a WCT meghibásodása miatt ezt a munkát fel kellett függesztenünk.

Informatikai ügyek

Továbbra is váratlan technikai problémák és tervezett áramszünet miatti leállások hátráltatták a folyamatos működést. A hibák dokumentálása, az okok felderítése és a lehetséges megoldások megbeszélése sok időt elvett az érdemi munkától. A zárt archívum Solr indexelését, amely a teljes szövegű kereséshez szükséges, le is kellett állítani, mert annyira túlterhelte a szerveret. Egyre jobban látszik, hogy lementett tartalom mérete már kezdi elérni azt a kritikus határt, ami miatt újra kell szervezni az informatikai infrastruktúrát.

A webarchívum több olyan mailman-alapú levelezőlistát is használ, melyek e-mail címében még a Magyar Elektronikus Könyvtár szervere van, mert a két gyűjtemény korábban egy osztályhoz tartozott. Ezekhez most olyan „alias” címek lettek beállítva, amik a régiekre továbbítják a leveleket, így a listák archívuma folyamatos marad és a korábban sok helyen megadott régi címek is működnek továbbra is. A külső partnerek és érdeklődők számára létrehozott postafiókok így változtak meg: a *mia-l@mek.oszk.hu* szakmai levelező fórum a *mia-l@oszk.hu* címen is elérhető ezentúl, a webarchívum korábbi *mia@mek.oszk.hu* publikus információs címe helyett pedig a *webarchivum@oszk.hu*-t használjuk a jövőben.

Széchenyi honlap

Befejezéséhez közeledik a könyvtáralapító Széchenyi Ferenc életét és hagyatékát dokumentáló – archivált weboldalakot is tartalmazó – digitális gyűjtemény honlapjának kialakítása. Márciusban az angol fordítás, valamint a böngésző és a kereső funkciók készültek el, továbbá elindult a nyilvános szolgáltatáshoz szükséges engedélyek beszerzése, valamint a felület tesztelése és a metaadatokban levő hibák javítása.

GRÓF SZÉCHÉNYI FERENC MEGALAPÍTOTTA A MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁRT

Azonosító: SZF-100042

Típus: Weboldal

Típus: Eredeti digitális cikk

Az OSZK-ban archivált dokumentum:

<http://webadmin.oszk.hu/pywb/20221025105814/https://www.gyorisalon.hu/news/13438/66/Gróf-Széchenyi-Ferenc-megalapította-a-magyar-nemzeti-könyvtárt-Ezen-a-apon-történt>

Az Internet Archive mentései:

https://web.archive.org/web/*/https://www.gyorisalon.hu/news/13438/66/Gróf-Széchenyi-Ferenc-megalapította-a-magyar-nemzeti-könyvtárt-Ezen-a-apon-történt

A dokumentum eredeti forrása:

<https://www.gyorisalon.hu/news/13438/66/Gróf-Széchenyi-Ferenc-megalapította-a-magyar-nemzeti-könyvtárt-Ezen-a-apon-történt>

Főcím: Gróf Széchenyi Ferenc megalapította a magyar nemzeti könyvtár

Alcím/egyéb cím: Ezen a napon történt

Tartalmazó kiadvány címe: Győri Szalon

Létrehozó személy: Osze Mária

Kiadó neve: Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér

Kiadó honlapja: <https://www.gyorikonyvtar.hu/>

Kategória: Könyvtáralapítás, hagyaték

Tárgyszó: történeti évforduló

Tárgyszó: könyvtártörténet

Tárgyszó: múzeum

Tárgyszó: nemzeti könyvtár

Tárgyszó: Országos Széchényi Könyvtár

Tárgyszó: Magyar Nemzeti Múzeum

Személynév: Széchenyi Ferenc (1754-1820)

Személynév azonosító: 15562477

Nyelv kód: hun

Archiválás dátuma: 2022-10-25

Feladat státusza: mentett

Archivátor/feldolgozó: Drótos László

Oldalkép státusza: van oldalkép

Oldalkép készítés dátuma: 2022-10-22

Az oldalképet tartalmazó fájl: SZF-100042_2022-10-22.png

Hozzáférés státusza: nyilvánosan is szolgáltatható

Hozzáférhetőség kezdő dátuma: 2023-01-01

Egy archivált weboldal adatlapja a Széchenyi Ferenc gyűjteményben

Ismeretterjesztés

Március második hetében a Könyvtári Intézet által szervezett *Az internet archiválása mint közgyűjteményi feladat* című tanfolyamunkon gyakorlatilag „telt ház” volt. Eredetileg 24 fő jelentkezett, végül 22-en vettek részt rajta és vizsgáztak le sikeresen. Mivel a továbbképző kurzus akkreditálását ősszel meg kell újítani, már elkezdtünk gondolkodni azon, hogy milyen témákkal lehetne bővíteni a tananyagot, mely természetesen eddig is sokat változott 2018 óta.

Három előadásra is kaptunk felkérést a Vörösmarty Mihály Könyvtárban áprilisban tervezett szakmai konferenciára, mely egyben a székesfehérvári könyvtár által készített Aranybulla-webarchívum nyilvános bemutatója is lesz.

Hazai együttműködések

Március végén a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár munkatársaival egyeztettünk, akik az Európa Kulturális Fővárosa eseményeiről szóló webtartalmak archiválásával kapcsolatban kértek tőlünk tanácsot, és felmerült egy közös projekt gondolata is.

A webarchiválás tanfolyam szakmai kapcsolatok építésére is lehetőséget adott. Itt fogalmazódott meg ötletként a veszprémi könyvtárral az Európa Kulturális Fővárosa programsorozat híreinek archiválása, illetve további folyománya lett segítség nyújtása a nonprofit Organisation for Transformative Works (Szervezet a Transzformatív Munkákért) nevű, rajongói alkotók érdekeit képviselő aktivista szervezetnek a saját megőrzési projektjükhöz.

Még februárban jelentkezett nálunk Szepesi Judit a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetétől, keresve a lehetőséget együttműködés kialakítására a két intézmény között, elsősorban a művészetelmélet és a művészetpedagógia területén. Egy online megbeszélést követően személyes találkozóra is sor került ebben a hónapban, ahol megmutattuk neki az egyes archívumrészeket, a különböző keresőket és a potenciális felhasználási lehetőségeket. Az MMA-MKI nemcsak kutatási és információs forrásként használná a webarchívumot, hanem cserébe metaadatolással járulna hozzá a közös projekthez. Ez az együttműködés mintául szolgálhat más kutatási irányok és témák bekapcsolására is, melynek részleteit folyamatosan dolgozzuk ki.

Webarchívum hasznosság

Bár csak egy egyszerű segítségkérésnek indult egy kutató megkeresése – ellenőrizni szeretett volna egy, az interneten már nem elérhető webhelyen levő információt –, de ennek eredményeképpen az érdeklődők számára újra elérhetővé válik a közeljövőben egy, a felhasználási engedély lejárta miatt a nyilvános archívumból korábban kitörölt webhely, melyen saját kutatási eredmények érhetők el az 1944-45-ös budapesti ostromról. Mindez azért, mert bár szerencsésen megőrződött a webarchívumban a keresett adat, de el kellett jutni a közlétekhöz is...

Nemzetközi kapcsolatok

Március 9-én az International Internet Preservation Consortium „Call with Members” videobeszélgetésén Kalcsó Gyula a közép-európai webarchívumok közötti együttműködési javaslatunkat mutatta be, majd pedig levélben kerestük meg a környező országok nemzeti könyvtárait ezzel az ötlettel kapcsolatban.

Az IIPC „Technical Speaker Series” című webinárium sorozatának részeként március 22-én a PyWb megjelenítő programmal kapcsolatos bemutatókra került sor. A svéd nemzeti könyvtár informatikai szakembere a webarchíváló infrastruktúra megújítását és azon belül a Python-alapú Wayback szerepét ismertette. A Stanford University könyvtárából két szoftverfejlesztő pedig arról beszélt, hogy hogyan tértek át tavaly az OpenWayback használatáról a PyWb-re és hogy milyen további fejlesztéseket terveznek.

Március 10-én online megbeszélést tartottunk a luxemburgi webarchívum munkatársaival a potenciális együttműködési területekről és beadtunk egy közös tervezetet a Conference of European National Librarians által meghirdetett pályázatra, melyet a Erland Kolding Nielsen Grant támogat.

Felkérést kaptunk a Society of American Archivists webarchiválással foglalkozó szekciójától, hogy a blogjukban (webarchivingrt.wordpress.com) mutassuk be a magyar projekt történetét és a jelenlegi tevékenységünket. A szöveget és a hozzá tartozó három ábrát március végén elküldtük a szerkesztőknek.

Az elmúlt hetekben lefutott tematikus és webtér aratások

Vallások, hitrendszerek, egyházak (2823 db seed URL)

Sport, testkultúra (3583 db seed URL)

Idegenforgalom, vendéglátás (6122 db seed URL)

Egyetemek, főiskolák (4181 db seed URL)

Kutatóintézetek, tudományos szervezetek (1249 db seed URL)

Kulturális intézmények, művelődési házak, rendezvényhelyszínek (932 db seed URL)

Egészségügy, szociális szféra (7797 db seed URL)

A tematikus aratások részletes statisztikai adatai a <https://webarchivum.oszk.hu/szelektiv-aratasok/> weblapon nézhető meg. A projekt hírei a <https://webarchivum.oszk.hu/a-projektrol/hirek-esemenyek/> oldalon kísérhetők figyelemmel. Kapcsolati cím: webarchivum@oszk.hu